

Spoštovane članice in člani!

Pomlad je letni čas, ki ga ne moremo prezreti in ostati ob njem ravnodušni. Brstenje življenja prevzame vsakogar in ob tem se zavemo svoje povezanosti z naravo. Čimbolj bomo naravo spoznali ali jo vsaj znali opazovati tem bolj jo bomo spoštovali in se zavedali posledic, ki jih razvoj naše družbe povzroča naravi. In bolj kot nekaj poznamo, bolj nam je dragoceno. Žal so se varovanja narave ljudje zavedli vedno šele takrat, ko je bila narava že tako onesnažena, da je bilo ogroženo tudi njihovo zdravje. Prva naravovarstvena gibanja so vzniknila v 60-ih letih prejšnjega stoletja v ZDA, kjer je bilo okolje močno onesnaženo in uničeno. Vedno bolj in bolj onesnažen zrak v New Yorku in drugih velikih mestih je povzročal bolezni. V onesnaženih jezerih in rekah so umirale ribe. Nezadovoljstvo ljudi je raslo in počasi se je tudi med politiki vedno bolj utrjevalo prepričanje, da bo potrebno reševati okoljske probleme. Po nekaj letih prizadevanj nekaterih okoljevarstvenikov in politikov se je 22. aprila 1970 zgodil prvi Dan Zemlje. Prireditve so bile organizirane po celotnem ozemlju ZDA in udeležilo se jih je izjemno veliko ljudi, ki so bili nezadovoljni z življenjem v onesnaženem okolju.

Letošnje leto so Združeni narodi proglasili za Mednarodno leto celinskih voda in tako je bil tudi Dan Zemlje posvečen pitni vodi. Voda je najdragocenejši naravni vir na Zemlji. Sladka voda sestavlja približno dvainpol odstotka vse vode, ki je na Zemlji. Večina te vode je v obliki ledu, snega ali leži globoko pod Zemljino površino. Manj kot en odstotek vse sladke vode je na voljo človeštvu zato moramo z vodo ravnati zelo smotrno. V nerazvitem svetu se porabi največ vode za kmetijstvo, medtem, ko v Evropi in ZDA porabimo največ vode za potrebe industrije. Poraba vode v teh dveh panogah se bo v naslednjih 25 letih povečala za 40 odstotkov. Le ena tretjina človeštva izkorišča zalogo pitne vode, ki so pod zemeljsko površino. Hitrejše izkoriščanje podtalnice, kot je njeno obnavljanje, ima daljnosežne in hude posledice. Ker se zniža gladina podtalnice se poseda površina nad njo, v podtalnico pa lahko vdre tudi slana voda. Gradnja velikih velemest povečuje nepropustne površine skozi katere ne more prodreti deževnica do podtalnice. Zaradi posledic klimatskih sprememb - poplav in suše je ogroženo tudi njeno obnavljanje. Podtalnica je vse bolj onesnažena zaradi komunalnih in industrijskih odplake ter izcejanja škropiv in gnojil s kmetijskih površin.

V Sloveniji le nekaj odstotkov površine zajemajo jezera, reke in mokrišča. To so raznolika območja z velikim številom rastlinskih in živalskih vrst, ki so pomembna tudi za ptice. Številne vrste ptic najdejo primerna gnezdišča v obrežnem rastlinju, na produ ob rekah in potokih ali v peščenih stenah, ki so jih izdolble reke. Žal je še vedno prenekatero jezero, reka, potok ali ribnik odlagališče odpadkov ali splakovalnik za mestne in industrijske odplake. Še vedno se preveč škropiv in gnojil izceja iz njiv v vodo. In nič manj niso prizanesljivi do življenja v vodi in ob njej tisti, ki hočejo na vsak način obvladati vodni tok in njegovo energijo. In še huje, nekateri hočejo sami odrejati katere vrste smejo živeti ob naših rekah in jezerih. Med njimi ni ptic!

Andreja Ramšak